

Michael Thyrrestrup Pedersen

Kulturregioner i Danmark

NYE FORVALTNINGSNIVEAUER I KULTURPOLITIKKEN

Udgangspunktet i denne artikel tages i de udfordringer kommunerne står overfor, i forhold til at planlægge kultur som er udviklende og kreativ, samtidig med at der i kommunerne opleves ressourcemæssige udfordringer. Formålet med denne artikel er at beskrive udviklingen af kulturregionerne og diskutere det nye kulturpolitiske forvaltningsniveau i Danmark, som kulturregionerne også kan beskrives som. Dette tager sit afsæt i arbejdet med et PhD projekt, omhandlende en konkret kulturregion – nemlig Kulturregion Østjysk Vækstbånd.

Kulturregionerne udspringer af en diskussion om skæv fordeling af de nationale kulturmidler, som traditionelt set har centreret sig om de store kongelige og nationale kulturinstitutioner i hovedstaden. Kulturregionerne var således en måde at få kommunerne inddraget mere direkte i den nationale kulturpolitik, gennem allokering af nogle, i det store billede, få kultur-millioner. Men er der en effekt af kulturregionerne, set i forhold til de nationale og kommunale kulturbudgetter? Er regionerne et reelt udviklingsværktøj eller er det et hierarkisk styringsværktøj, som fordrer en lettere styring af kommunernes kulturelle udvikling for få midler?

Kulturregioner svinger meget i størrelse og type, lige fra at dække hele geografiske regioner, til at bestå af én kommune. En af tankerne bag kulturregionen er, at man løfter bedre i flok og derved kan opnå flere samarbejds-mæssige fordele, ex ressource-, informations- og vidensdeling, kreativ inspiration, etc. Og så selvfølgelig, lukke munden på provinsens kritikere af fordelingen af kulturpengene. Det er ikke et homogent niveau, der er blevet skabt mellem kommuner, regioner og Staten. Derfor er det afhængigt af mange faktorer, hvilke udviklinger kulturregionerne undergår de kommende år.

Metodisk benyttes dokumentanalyse og kvalitative empiriske interview. Analytisk anvendes en beskrivende tilgang til udviklingen af kulturregionerne i Danmark. Som eksempler på en kulturregions udvikling og udfordringer benyttes empirisk materiale fra interviews med aktører fra Kulturregion Østjysk Vækstbånd – en kulturaftale mellem fire kommuner (Randers, Viborg, Silkeborg og Horsens).

KULTURPOLITIK I NYE REGIONALE SAMMENHÆNGE

Hvad en region er og hvorvidt Kulturregionerne i Danmark rent faktisk er regioner, vil ikke blive adresseret i videre omfang i denne sammenhæng. Under alle omstændigheder italesættes de nye rumligheder som regioner, og her er Johnstons (1991:68) frugtbart at have en mente:

Regions are not simply the unintended outcomes of economic, social and political processes but are often the deliberate product of actions by those with power in society, who use space and create places in the pursuit of their goals.

De med magt i samfundet, som Johnston her nævner, kan tolkes bredt. Her bliver kultursektoren sammenviklet med det øvrige samfund. I et velfærdssamfund som det danske, er der meget politisk styring for at fordele goder og bringe udlignede vilkår og forudsætninger for alle borgere.

I alle velfærdssamfund har statens opgave været at opveje markedets mangler gennem en bevidst offentlig styring og regulering. Det gælder også for den offentlige kulturpolitik i det danske velfærdssamfund. (Duelund, 1995:31)

Den offentlige nationale kulturpolitik italesættes altså i stigende grad i regionener i den danske kontekst. I Kulturregion Østjysk Vækstbånd bekender man sig åbent til begrebet *Cultural Planning*. Det er særligt Bianchinis udgave af 'cultural planning', der skeles til. Bianchini (1993) antyder, at *cultural planning* burde ligge til grund for al kulturpolitik, da man uden en ordentlig analyse af kulturen ikke kan lave en ordentlig politik.

Cultural Planning rests on a very broad, anthropological definition of "culture" as "a way of life", and it integrates the arts into other aspects of local culture and into the texture and routines of daily life. (Bianchini & Parkinson 1993:209)

Skot-Hansen (2007:74) mener, at forskellen mellem kulturpolitisk planlægning og 'cultural planning', groft set er, at den første betragter kunst og kultur som dét, en by og dennes borgere mangler, og som derfor bør udvikles; hvor den anden betragter kultur som noget allerede eksisterende, noget som derfor skal udvikles på. Kulturregionerne kan betragtes som en syntese mellem disse to forståelser.

En kulturregion er baseret på en kulturaftale om et frivilligt samarbejde mellem Kulturministeriet og et varierende antal kommuner. I kulturmetropol Øresund er 26 kommuner på tværs af to administrative regioner gået sammen. Der er pr. 8. nov. 2013 otte kommuner i

Danmark, som ikke indgår i en kulturaftale (Kulturministeriet, 2013). Kulturministeriet (2009) udtrykker formålet med en kulturaftale som værende:

(...) med udgangspunkt i det tværkommunale samarbejde at sætte fokus på kunst- og kulturlivet i det pågældende område og sammen højne kvaliteten af såvel etablerede som nye kulturtilbud og -institutioner. Samtidig fungerer en kulturaftale som en samlet platform, hvorfra samarbejdet mellem statslige og kommunale kulturinstanser kan udfolde sig.

Der er tale om fokus på såvel et løft af kulturen som en platform for dialog og samarbejde, hvorigennem der skal sikres større dispositionsfrihed på et lokalt niveau, samt gennem et mere strategisk tilsnit at sætte fokus på mål og resultater frem for detailstyring (Kulturministeriet 2009). Derved kan der identificeres to overordnede samfundsforvaltningsprocesser i aftalerne – den fælles styrende enhed, som udgøres af kommunernes samarbejde gennem en administrativ og en politisk styregruppe, og Kulturministeriets processer i forbindelse med godkendelse af aftalerne og deres fokusområder.

KULTURREGIONER	AFTALEPARTNER
Fyn	(10 kommuner)
KulturMetropolØresund	(26 kommuner og 1 region)
Kulturring Østjylland	(6 kommuner)
Midt- og Vestjylland	(7 kommuner)
Midt- og Vestsjælland	(8 kommuner)
Nordjylland	(11 kommuner og 1 region)
Storstrøm	(6 kommuner)
Sønderjylland	(7 kommuner og 1 region)
Trekantområdet	(6 kommuner)
Vadehavet	(4 kommuner)
Østjysk Vækstbånd	(4 kommuner)
Aarhus Kommune	(1 kommune)
Bornholm	(1 kommune)

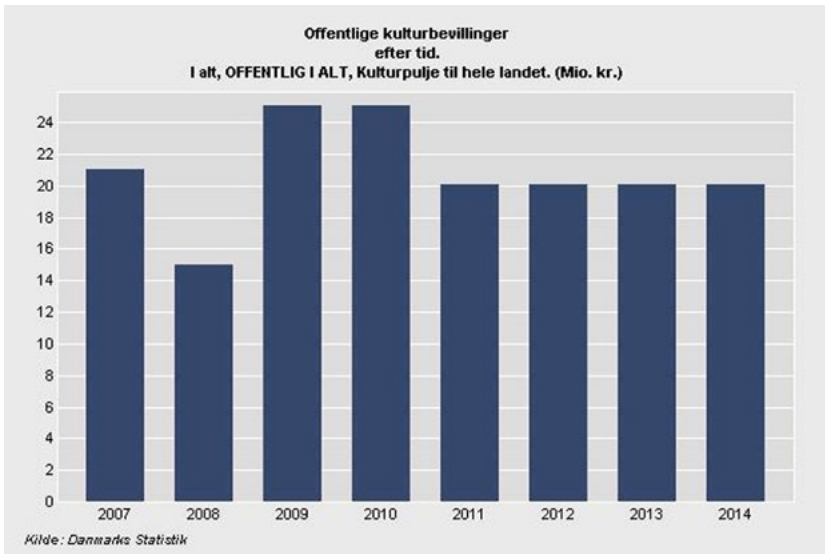
Tabel 1 Kulturregionerne i Danmark (Statens Kunstråd 2013) – Bornholm er tilgæet (Kulturministeriet 2013)

De fleste kommuner i Danmark er i dag med i en kulturregion. Nogle af de kulturregioner, som gør sig særligt bemærkede, er Kulturregion Sønderjylland-Schleswig, som er den første danske kulturregion med et grænseoverskridende samarbejde med ikke danske partnere. Kulturregion Nordjylland er den eneste kulturregion, som dækker hele den administrative region, således at der er et absolut geografisk sammenfald mellem Region Nordjylland og Kulturregion Nordjylland. Kulturregion Aarhus gør sig bemærket ved at Aarhus Kommune deltager i et "samarbejde" med sig selv. Det samme gør sig gældende for den nyligt oprettede Kulturregion Bornholm. Alle de nuværende kulturregioner er oplystede i tabel 1. Her kan det ligeledes bemærkes, at det er stor forskel på antallet af kommuner i hver region, og at tre af aftalerne har inddraget den respektive administrative region i deres kulturregion.

Der findes flere forskellige konstruktioner af aftaler, der, som hovedregel, er fireårige aftaler. Nogle har projektbevillinger og rammebevillinger i samme aftale, andre har kun projektbevillinger. De typiske projektbevillinger kommer fra 'Puljen til kultur i hele landet':

Puljen til kultur i hele landet skal videreudvikle og højne kvaliteten af kulturlivet over hele landet yderligere. Det skal ske gennem øget kulturpolitisk samarbejde, koordinering og arbejdsdeling om markante kulturinitiativer med høj kvalitet. Den støtter kulturprojekter i hele landet i tilknytning til kulturaftalerne. Puljen udmøntes i overensstemmelse med et bredt kulturbegreb. (Kulturministeriet 2009:b)

I figur 1 er det illustreret hvor mange midler der findes i puljen på årlig basis. De senest fire år har puljen ligget på godt 20 mio. kr.

Figur 1 illustrerer udviklingen af kulturpuljen til hele landet (Danmarks Statistik 2014)

DE POLITISKE RATIONALER FOR DEN KULTURREGIONALE UDVIKLING

Kulturregionerne opstod i sin tid som et forsøg på at omfordele en lille andel af de nationale kulturmidler, således at alle dele af landet ville have mulighed for at få adgang til de nationale støttemidler på kulturområdet. Derved skabes nye rumligheder, som har potentiale til at skabe nye kulturelle praksisser. Tankerne om kulturaftalerne mellem Kulturministeriet og kommunerne opstår ifølge Per Voetmann (interview 2012), kontorchef i Kulturministeriet, i perioden sidst i 1980'erne til starten af 1990'erne. Det var en tid præget af instrumentaliseringstankegang inden for kultursektoren (Konrad 2002). Tankerne om kulturregionerne grunder i den på det tidspunkt højaktuelle diskussion om, hvorvidt den geografiske fordeling af Statens kulturmidler var rimelig. En debat, hvor man i provinsen mente, at hovedstadens kulturinstitutioner favoriseres over det øvrige lands. En debat, der til stadighed finder sted. Ifølge Per Voetmann kunne man ikke uden videre ændre på støtten til de nationale og kongelige kulturinstitutioner, som også var ramt af tidens trange økonomiske kår. Derfor begyndte man at overveje, hvordan man fra Kulturministeriets side kunne bidrage til den kulturelle udvikling udenfor hovedstaden. "Det, som man kunne gøre noget ved, var at være mere aktivt engageret i det, som foregik i resten af landet, og det var også det, som kulturaftalerne skulle hjælpe med til." (interview med Per Voetmann 2012).

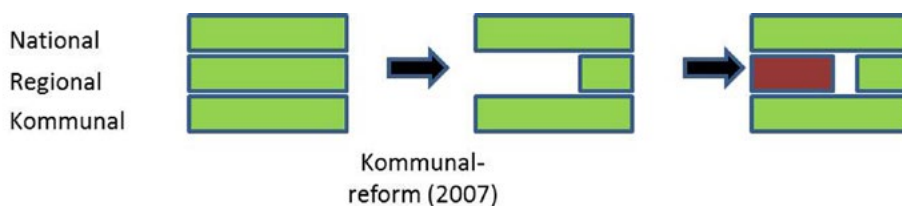
En anden debat fra slutningen af 1980'erne og starten af 1990'erne omhandler en helt grundlæggende diskussion af, hvordan samarbejdet mellem kommunerne og Staten skal foregå på kulturområdet. I perioden var der en generel tendens til, at man lagde flere og flere opgaver ud til selvstyre lokalt. Her var frygten hos folk i kultursektoren, at man ville opleve en nedprioritering af kulturen, hvis dette blev effektueret på kulturområdet. Det endte dog med, at kun biblioteksområdet blev lagt ud. Voetmann beskriver videre udfordringen for Kulturministeriets overvejelser i begyndelsen af 1990'erne:

[...] vi overvejede modeller for, hvordan man kunne gøre Statens og kommunernes engagement og dialog med hinanden mere aktiv og mere spændende, men indenfor den samme økonomiske ramme og uden, at Staten gav slip på pengene. (interview med Per Voetmann 2012)

Så kulturaftalerne har altså været set som et forsøg på en løsning, eller et beroligende element i debatten om geografisk og økonomisk ulighed i et differentieret nationalt kulturlandskab. Det forsøges altså at signalere og gennemføre en fordelingspolitisk ændring således, at visse områder i kongeriget ikke efterlades. Men hvis det er rationalet, er der så tyngde nok bag udførelsen af politikken? Eller kommer det til dels til at ligne en alibipolitik?

En stor politisk og administrativ begivenhed finder sted i 2007, da der gennemføres en struktur- og kommunalreform. Dette betyder overordnet set, at amterne nedlægges og erstattes af færre regioner med færre beføjelser. Kommunerne bliver færre og større og får amtslige og ministerielle kulturforvaltningsområder overdraget.

På kulturområdet er det stort set svarende til, at et niveau i det kulturelle hierarkiske system er blevet fjernet. Figur 2 illustrerer, hvordan det administrative mellemniveau i den danske kultursektor fjernes ved kommunalreformen, og hvordan kulturregionerne erstatter det regionale forvaltningsniveau.

Figur 2: Udviklingen inden for kultursektoren. Kulturregionerne erstatter det tidligere forvaltnings-mellemniveau

Kulturaftalerne blev i den forbindelse ændrede fra at fokusere på driftsbevillinger til at fokusere på strategisk udvikling. Ændringen er sket i forbindelse med kommunalreformen i 2007, hvilket derfor kan betragtes som en skillelinje mellem de to tilgange til kulturaftalerne. Per Voetmann fra kulturministeriet peger på en udvikling i kommunerne mod de gennemsnitligt større kommuner, som værende vigtige faktorer for at kommunerne har lettere ved at løfte opgaverne, der er forbundet med at samarbejde på tværs af kommuner. Dette bakkes op af en kulturkonsulent i Randers Kommune (interview med Hjerrild 2013), som med udgangspunkt i Randers Kommune mener, at perioden med omstrukturering af kommunerne ligeledes gjorde dem mentalt parate til et bredere samarbejde i kulturregionsregi.

ERFARINGER FRA KULTURREGION ØSTJYSK VÆKSTBÅND

Kulturregion Østjysk Vækstbånd har taget afsæt i fire kommuner (Randers, Viborg, Silkeborg og Horsens), se figur 3. De fire kommuner har parallelle udfordringer i forhold til økonomi, geografi, demografi og planlægning. Den empiriske informationsindsamling i kulturregionen, er foregået ved dokumentanalyse af relevante strategier, projektbeskrivelser og lovtekst. Yderligere, er der foretaget kvalitative, semi-strukturerede interviews. Der er indsamlet empiri på tre niveauer og - tidspunkter i processen, henholdsvis hos repræsentanter for det kulturministerielle niveau, det administrative kulturregions niveau samt det projektstyrende niveau.

Kulturregionens udvikling gennem de kulturelle udviklingsaftaler har ændret sig tydeligt siden starten af samarbejdet, hvor der er sket større ændringer med så vel indhold som organisering af samarbejdet. Det er i den forbindelse vigtigt for forståelsen, at udgangspunktet for samarbejdet var de fire kommuners kulturafdelinger, som med hver deres tilgang til kulturområdet har spillet ind på forståelsen og udviklingen i samarbejdet. Udviklingen kan på den måde ikke forstås udelukkende igennem eksempelvis arbejdet i den administrative styregruppe. Der har foregået en sideløbende udvikling af de fire kommuners kulturafdelingers syn og forståelser. I forhold til udvikling i organiseringen

af samarbejdet har denne i høj grad været påvirket nedefra. På trods af dette er ændringerne i organiseringen af kulturregionen alligevel gående mod mere central styring, og ved indførelse af flere nye funktioner lægges vægten i højere grad på koordineringen af samarbejdet, end tidligere hvor det i højere grad var op til de enkelte projekter. Denne centralisering er dog stadig i kulturregionsskala og ikke noget der er pålagt ovenfra.

Lidt omvendt forholder det sig med udviklingen af kulturaftalernes indhold. Ændringer i indholdet af aftalerne er sket i lyset af en generel udvikling på nationalt niveau, hvor Kulturministeriet har bidraget til forståelsen af projekternes retning og indhold. Der har således været en mere eller mindre direkte påvirkning af aftalernes indhold og fokus, og denne er i høj grad sket fra oven, uden at det dog betyder, at kommunernes kulturafdelinger har været sat uden for indflydelse. Der er da heller ikke tale om, at kommunerne føler sig trådt under føde. Der kommunikeres en god stemning til Kulturministeriet, og den generelle stemning i den administrative styregruppe er positiv i forhold til samarbejdet og de projekter, der kommer ud af det. En chef for Kultur og Fritid i Silkeborg Kommune (interview med Davidsen 2011) udtrykker i spøg, at det på godt jysk er en slags krejl; få midler investeres, men man får meget ud af det.

Figur 3 Kulturregion Østjysk Vækstbånd (Østjysk Vækstbånd [2011])

Rationalet bag tendensen til central styring af kulturregionerne fra ministeriel side, forklares af Per Voetmann, der erkender at der har været en meget stram styring af kulturaftaler, men at kommunerne efterhånden er modne til at løsne op. Han siger dog samtidig, at der ikke: ”skal (...) ret mange fejl med frie midler til, før der står en masse og kræver mere kontrol”. Han forklarer videre at heterogenitet i kulturaftalerne hindrer udlæg af driftsområder; noget han finder positivt. Det samme blev der, af enkelte aktører, givet udtryk for til mødet om kulturregionernes fremtid 8. nov. 2013 (Kulturministeriet 2013). De asynkroniserede aftaleperioder i de forskellige kulturregioner, sammenholdt med de forskelligartede sammensætninger, mentes at gøre kulturregionerne uinteressante som kortsigtet, populistisk værktøj. Det kan betragtes som både positive og negative refleksioner; det er positivt at der ikke kan udføre hovsa-politik med en hurtigt effekt i Kulturregionsregi, da der som oftest vil gå fire år før politikken vil være fuldt ud implementeret; det kan dog give anledning til nervøsitet, på sigt, hvis konstruktionen stort set ikke er politisk interessant.

Horisontalt i Kulturregion Østjysk Vækstbånd kunne man have forestillet sig, at påvirkning af ændringer var sket ulige imellem kommunerne. Dvs. at en enkelt kommune eksempelvis havde indtaget en førerposition i samarbejdet, og det dermed var prioriteringerne fra denne kommunes kulturafdeling, der endte med at blive gennemført. Det udtrykkes dog fra alle sider i den administrative styregruppe, at samarbejdet er meget ligeværdigt og respektfuldt. Hvorvidt dét blot er en forestilling, undersøges ikke nærmere. Er det en forestilling, er den i så fald kollektiv, og kommunikerer dermed også en slags fælleskab. Så langt er det i hvert fald ligeværdigt. Der er som sådan heller ikke grund til at tolke det som andet end et ligeværdigt samarbejde, omend kommunernes forskellige kulturbudgetter er værd at have in mente; de har på den måde forskellige muskler at spille med. Den administrative projektleder i Kulturregion Østjysk Vækstbånd (Interview med Lassen 2013) udtrykker ligeledes, at trygheden er vigtig for udviklingen af kulturregionen. Så kommunikationen af et ligeværdigt samarbejde virker essentielt, ligegyldigt om det er forestillet eller reelt.

Det er med henblik på dette syn på de organiseringsmæssige udfordringer, at den overordnede holdning om, at udviklingen i kulturregionen betragtes som værende positiv, skal ses. Organiseringsudviklingen mod et mere komplekst system betragtes altså som en investering i at udvikle kulturregionsskalaen. Den øgede kompleksitet opfattes som et nødvendigt redskab i forhold til at håndtere projekternes parallelle og søjleinddelte natur.

De interne forbindelser imellem projekter i de forskellige kommuner ses også som fordrende for de enkelte projekters udvikling, fordi det er en ’sund konkurrence’. Det forstås som udtryk af projektler i Kulturregion Østjysk Vækstbånd:

Der synes jeg godt, at det nogle gange kan have en positiv effekt, at nogen kommer og præsenterer noget, som er rigtig godt, så tænker de andre kommuner: ”Det skal vi den ’unten lynemig’ også – nu skal de bare se, hvad vi kan. (Interview med Lassen 2013).

”Der er sådan en udveksling og udvikling på det niveau også”. Her udtrykkes et positivt syn på intern konkurrence som sund. Logikken er, at det kan være en del af motivationen for at udvikle noget nyt og spændende i de enkelte kommuner. De horisontale relationer handler altså ikke kun om samarbejde, men også om skærpene konkurrence (forstået som noget kvalitativt anderledes end aggressiv konkurrence, hvor aktører forsøger at udkonkurrere hinanden).

Opfattelsen hos de kommunale kulturskonsulenter (ansatte i de kommunale kulturafdelinger) er blandede. De går lige fra meget positive til lettere negative ved spørgsmålet om, hvad de største effekter lokalt er ved deltagelse i kulturregionen. Nogle oplever det som: ”Kun positive effekter (...) i forhold til synlighed på kulturområdet over for borgere/ besøgende og øget samarbejde mellem kommuner” (interview med Kristensen 2013). Det står i kontrast til en holdning der mødes hos en kulturkonsulent fra Viborg (interview med Hauritz 2013), der kort beskriver de lokale effekter som: ”Flere ressourcer – lidt mere bureaukrati”. Projektleder på Kultuhverv 2008-2011 Horsens (interview med Petersen 2013) er mere konkret i forhold, hvad betydningen af at have flere ressourcer til rådighed kan være: ”Øget synlighed samt udviklingsmidler, hvilket på sigt kan afstedkomme øget ekstern finansiering af de kulturelle aktiviteter”.

Bykoordinatoren i Silkeborg (interview med Larsen 2013) mener endvidere at:

De kommunale projekter og den lokale kultursektor får et løft ved deltagelsen - som forhåbentlig skaber nogle erfaringer og relationer, der kan bygges videre på fremover. Det er meget positivt, at der gives mulighed for at inddrage professionalisme og tværfaglighed i de lokale projekter. Og det er altid godt at få ny horisont på, hvad der er muligt ligesom inddragelse af andre samarbejdspartnere er meget positivt.

Det er overvejende på linje med Kulturkonsulent i Viborg (interview med Nysom 2013) som peger på: ”Frie midler til udvikling af særlige indsatsområder, ligesom det særlige fokus også bidrager til en fælles samarbejdende indsats mellem kulturinstitutioner, borgere, politikere og kommunale forvaltninger” som en positiv lokal effekt af kulturregionens eksistens. Både Nysom og Larsen italesætter her det brede tværsektorelle samarbejde, som ligeledes er at finde i tankerne om ’cultural planning’ og som også pointeres i kulturregionens egen overordnede vurdering af udfordringer og potentialer. Det understøtter altså kulturregionens kurs mod mere ’cultural planning’, at opfattelsen af kulturregionens rumlighed forplanter sig lokalt.

AFRUNDING

Kulturregionerne kan beskrives som kulturpolitik for kulturplanlægning (cultural planning), i henhold til Skot-Hansens (2007) skelnen mellem kulturpolitik og ’cultural planning’. Kulturregionen er et konstrueret niveau som arbejder med kultur, for at give de lokale kultursektorer et løft gennem samarbejde og lidt ekstra tilførte midler. Projekterne opfattes af størsteparten af de involverede, som nogle med et anderledes

tilsnit, end det man ellers ser i de fire kommuner, derved bidrager Kulturregionen med nogle anderledes projekter. Det ville givet vis være en tilsnigelse ud fra det fremlagte, at konkludere på hvor vidt kulturregionerne som kulturpolitik kan betagnes som en alibipolitik. Men det tyder på at der er forskellige interesser, hensigter og forestillinger indlejret i de forskellige niveauer, som er i spil i forbindelse med kulturregionerne. Alene den økonomiske prioritering af 'puljen til kultur i hele landet', med ca. 20 mio. årligt til deling mellem alle kulturregioner, viser hvorfor kulturregionerne kan være svære at tage seriøse i de kommunale kulturafdelinger. I Kulturregion Østjysk Vækstbånd gives der blandede indtryk når det gælder tilfredshed med kulturregionsmodellen. Der er bl.a. overordnet tilfredshed med samarbejdet mellem kommunerne, projekterne og tilførslen af yderligere midler. Utilfredsheden spirer når det gælder en ekstra arbejdsbyrde til de ressourcemæssigt trængte kulturafdelinger, særligt set i forhold til de indkomne midlers størrelse; samt hvad nogle betegner som unødigt samarbejde.

Det nye niveau kan betyde forskellige ting i de forskellige skalaer. Det betyder fra nationalt niveau, at man officielt engagerer sig i kommunerne på kulturområdet, samtidig med at det forsøges at bruge den kulturregionale platform som talerør til de resterende dele af de kommunale kulturafdelinger. På kommunalt niveau betyder det at man tager stilling til tingene i en anden skala, og ikke på samme måde låser sig fast i relationerne med de interne kommunale samarbejdspartnere. Der er til gengæld mere samarbejde på det administrative niveau end på det praktiske niveau. Til spørgsmålet om kulturregionerne er et reelt udviklingsværktøj eller et hierarkisk styringsværktøj, må svaret være: Både og. Det kan være begge på samme tid eller det ene mere end det andet. Det afhænger af politiske intentioner i forskellige skalaer samt de administrative og praktiske organers opfattelse af konstruktionen.

REFERENSER

INTERVIEW

Davidson, Freddie 2011: "Interview". Chef for Kultur og Fritid - Silkeborg Kommune. (13-04-2011)

Hauritz, Henrik 2013: "Skriftligt interview". Kulturkonsulent på Kulturregion Østjysk Vækstbånds kulturaftale 2008-2011, samt By-koordinator og Tovholder på 'Levende Byrum' projekterne 2012-2015 - Viborg Kommune. (27-06-2013)

Hjerrild, Helga 2013: "Interview". Kulturkonsulent - Randers Kommune. (14-01-2014)

Kristensen, Peter Sig 2013: "Skriftligt Interview". Kulturkonsulent på Kulturregion Østjysk Vækstbånds kulturaftale 2008-2011 - DGI Midtjylland (11-07-2013)

Lassen, Tone 2013: "Interview". Overordnet projektleder på administrativt niveau i Kulturregion Østjysk Vækstbånd (28-08-2013)

Larsen, Mogens 2013: "Skriftligt Interview". Bykoordinator, Kulturregion Østjysk Vækstbånds kulturaftale for 2012-2015 - Silkeborg Kommune (03-07-2013)

Nysum, Steen 2013: "Skriftligt Interview". Kulturkonsulent på 'Levende unge kultur' projektet. Kulturregion Østjysk Vækstbånds kulturaftale for 2012-2015 - Viborg Kommune (01-07-2013)

- Petersen, Thorsten Høegsberg 2013: "Skriftligt Interview". Projektleder på Kultuhverv, Kulturregion Østjysk Vækstbånds kulturaftale for 2008-2011 - Horsens Kommune. (31-05-2013)
- Voetmann, Per 2012: "Interview". Kontorchef for Kunst og Kultur. Kulturministeriet. (16-04-2012)

ARRANGEMENTER

- Kulturministeriet 2013: "Det administrative servicecheck af kulturaftalerne". Møde i kulturministeriet d. 8. nov. 2013.

LITTERATUR

- Bianchini, Franco 1993: "Remaking European cities: the role of cultural policies". In Bianchini, Franco & Parkinson, Michael. (eds.) 1993: *Cultural policy and urban regeneration: the West European experience*. Manchester: Manchester University Press, 1-20.
- Bianchini, Franco & Parkinson, Michael. (eds.) 1993: *Cultural policy and urban regeneration. The West European experience*. Manchester: Manchester University Press
- Duelund, Peter 1995: *Den danske kulturmodel. En ideologisk redegørelse*. Aarhus/København: Forlaget Klim/Nordic Cultural Institute.
- Johnston, Ronald John 1991: *A Question of Place. Exploring the practice of human geography*. Blackwell: Oxford
- Konrad, Ingelise 2002: *Kulturpolitik på tværs. Netværksstyring i det senmoderne samfund*. Danmarks Forvaltningshøjskoles Forlag.
- Kulturministeriet 2009: "Kultur for alle - Kultur til hele landet", Kulturministeriet.
- Skot-Hansen, Dorte 2007: *Byen som scene. Kultur- og byplanlægning i oplevelsessamfundet*. Bibliotekarforbundet.
- Statens Kunstråd 2013: *Kunsten at fremme kunsten. Om organisering af kunstfaglig rådgivning og bedømmelse af kunstnerisk kvalitet*. Statens Kunstråd

WEBMATERIALE

- Kulturministeriet 2009:b: "Puljen til Kultur til hele landet". Kulturministeriet <http://kum.dk/Kulturpolitik/Kulturaftaler-med-kommuner/Om-kulturaftaler/Puljen-til-kultur-i-hele-landet/>

BILLEDMATERIALE

Kort på side 19 efter Maj-Britt Hoiaas Lassen, www.freeimages.com

Figur 1. Danmarks Statistik, 2014 <http://www.dst.dk/da/Statistik/statistikbanken.aspx> (Senest besøgt 06-11-2014)

Figur 2. Egen tilvækst

Figur 3. Østjysk Vækstbånd 2011: "Kulturaftale mellem kulturministeren og Kulturregion Østjysk Vækstbånd (Horsens, Randers, Silkeborg og Viborg Kommuner) for perioden 01.01.2012 til 31.12.2015" Østjysk Vækstbånd & Kulturministeriet.

Tabel 1. Statens Kunstråd 2013: "Kunsten at fremme kunsten - Om organisering af kunstfaglig rådgivning og bedømmelse af kunstnerisk kvalitet". Statens Kunstråd. & Kulturministeriet 2013: "Det administrative servicecheck af kulturaftalerne". Møde i kulturministeriet d. 8. nov. 2013.